

TANTÁRGYI PROGRAM

Semmelweis Egyetem, Fogorvostudományi Kar, Fogorvos szak
A tárgy neve: Preventív fogászat Angol nyelven¹: Preventive dentistry Német nyelven¹: Präventive Zahnheilkunde Kreditértéke: 3 Teljes óraszám: 56 ebből előadás: 28 gyakorlat: 18 szeminárium: 10 Tantárgy típusa: <u>kötelező</u> kötelezően választható szabadon választható Melyik félévben kerül meghirdetésre a mintatanterv szerint: az 5. szemeszterben Meghirdetési gyakoriság (félévente v. évente): évente A tantárgy oktatásáért felelős oktatási-kutatási szervezeti egység: Helyreállító Fogászati és Endodonciai Klinika
Tanév: 2025/2026
Tantárgy Neptun kódja: FOKOKFK246_1M
Tantárgyfelelős neve: Dr. Molnár Eszter Beosztása: egyetemi adjunktus Munkahelye, telefonos elérhetősége: SE Helyreállító Fogászati és Endodonciai Klinika, tel.: 06-1-459-1500/59385
A tantárgy oktatásának célkitűzése, helye a fogorvosképzés kurrikulumban: A tárgy oktatásának célkitűzése, hogy a hallgatók tanulmányait és majd jövőjében a munkájukat a preventív szemléletmód hassa át. A primer, szekunder és terciér prevenció fontosságának és lehetőségeinek megismertetése a fogorvoslás valamennyi szakterületén. A gyakorlatok célja a hallgatók bevezetése a klinikai gyakorlatokba, a fogászati prevenció megvalósításának megismerése és gyakorlása.
A tárgy oktatásának helye (előadóterem, szeminárium helyiség, stb. címe): FOK OC, Budapest, Szentkirályi u. 47. Előadások: Árkövy terem (földszint), gyakorlatok: 111, 113 és 114-es termekben az aktuális órarend szerint (1. emelet).
A tárgy sikeres elvégzése milyen kompetenciák megszerzését eredményezi: A tárgy sikeres elvégzése után a hallgató megismeri az egészséges szájat, képes felismerni az attól eltérő állapotokat. Megismeri és gyakorolja a caries- és fogágybetegségek diagnosztikája során alkalmazott módszereket, valamint a velük összefüggő prevenciók tevékenységeket. Megismeri és gyakorolja a fogszuvasodással, a fogágybetegségekkel és a szájüregi daganatokkal kapcsolatos szűrővizsgálatokat, különböző indexek felvételét. A száj állapotának és egyéb betegségeknek összefüggéseinek megismerése.
A tantárgy felvételéhez, illetve elsajátításához szükséges előtanulmányi feltétel(ek), többféléves tárgy esetén a „görgetés” lehetséges-e, ha igen milyen feltételekkel: Restauratív fogászati propedeutika I., Odontotechnológia és Fogpótlástani propedeutika II. A tantárgy egy féléves.
A kurzus megindításának hallgatói létszámfeltételei (minimum, maximum), a hallgatók

kiválasztásának módja:

Nincs a kurzus megindításának hallgatói létszámfeltétele.

A kurzusra történő jelentkezés módja:

A Neptun rendszerben.

A tárgy részletes tematikája²:

(a tantárgy tananyagának leírását, a tárgy tematikáját olyan módon, hogy az lehetővé tegye más intézményben a kreditelismerési döntéshozatalt, tartalmazza a megszerzendő ismeretek, elsajátítandó alkalmazási (rész)kézségek és (rész)kompetenciák leírását)

Előadások:

1.	Preventív fogászat- bevezetés
	Caries, Caries-etiológiája. Dentális plakk
2.	Caries epidemiológiája, Caries indexek, Rizikótényezők
	Caries incipiens és remineralizáció. Cariesdiagnosztika
3.	A táplálkozás szerepe a caries prevencióban
	A fognyaki érzékenység, a dentin-hiperszenzitivitás és az erózió
4.	Fluoridok a cariesprevencióban
	Fluoridok toxicológiája
5.	Szájhigiéné- fogpaszták
	Szájhigiéné - fogkefe, kiegészítő eszközök
6.	Fogászati prevenció várandós kismamáknál és az intruterin élettől a kisgyermek hároméves koráig
	Fogászati kezelés és prevenció idős betegeknél
7.	A fogágybetegség. Epidemiológiai vonatkozások. Pathomechanizmus és diagnosztika
	A fogágybetegségek megelőzésének stratégiája
8.	Integrált preventív fogászat - Fogpótlástan
	Integrált preventív fogászat - Gnatológia
9.	Integrált preventív fogászat - Konzerváló fogászat
	A fogazati rendellenességek megelőzésének lehetőségei
10.	Szájüregi daganatok, daganatmegelőző elváltozások
11.	Környezeti és iatrogén ártalmak
	Infekció kontroll
12.	Barázdazárás
	A szájhigiénikusok szerepe a fogászati praxisban
13.	Környezetvédelem
14.	Csoportprofilaxis. Tervezés és szervezés
	Profilaxis az iskolában

Gyakorlatok/szemináriumok:

1.	Klinikai munkahely, infekció kontroll (szeminárium)
2.	Klinika munkahely, betegségmegelőzés szintjei (primer, szekunder, terciér prevenció) (gyakorlat, első teszt)
3.	Anamnézis, status, stomato-oncologiai szűrés, caries diagnosztika (szeminárium)
4.	Általános anamnézis felvétele, stomato-oncologiai szűrés (gyakorlat, második teszt).
5.	Fogazati státus felvétele, caries diagnosztika (gyakorlat, harmadik teszt)
6.	DMF szám/index meghatározása, caries diagnosztika eszközei (gyakorlat)
7.	Szájhigiéne (szeminárium)
8.	Szájhigiénés indexek, plakkfestés, parodontális indexek, depurálás (szeminárium)
9.	Szájhigiénés indexek felvétele (gyakorlat, negyedik teszt)
10.	Plakkfestés (gyakorlat, ötödik teszt)
11.	Parodontális index felvétele, depurálás bemutatás (gyakorlat, hatodik teszt)
12.	Barázdazárás műfagon gyakorlat, non-invazív szuvasodáskezelés (gyakorlat)
13.	Caries rizikó meghatározása, caries rizikó tesztek (gyakorlat)
14.	Konzultáció (szeminárium)

Az adott tantárgy határterületi kérdéseit érintő egyéb tárgyak (kötelező és választható tárgyak egyaránt!). A tematikák lehetséges átfedései:

A tantárgy a fogászati prevenciót tárgyalja, így minden fogászati tárggyal van lehetséges átfedése.

A mesterséges intelligencia alkalmazása a tantárgy oktatása során:

Az oktatás elsősorban a tankönyvön, előadások, szemináriumok, gyakorlatok tananyagán alapszik.

A hallgató az oktatás során alkalmazhatja a mesterséges intelligenciát (ChatGPT), de a kapott információ hitelességéről szükséges gyakorlatvezetőjével egyeztetnie.

A tantárgy sikeres elvégzéséhez szükséges speciális tanulmányi munka³:

--

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége:

Legalább a gyakorlatok/szemináriumok 75%-án való részvétel kötelező, pótlási lehetőség nincsen. A gyakorlatokról/szemináriumokról 10 percnél hosszabb késés hiányzásnak számít. Három késés egy hiányzást jelent. A hiányzásokat nem kell igazolni.

A gyakorlatokra – azok anyagából – felkészülten kell érkezni. Ennek ellenőrzése céljából a gyakorlatok elején egy-egy öt kérdésből álló tesztet kell kitölteni (mobiltelefonon). Az egyes tesztek témakörei a gyakorlati tematikában (lásd a honlapon a “Gyakorlatok” fület) találhatóak és a megfelelő szeminárium anyagából lehet felkészülni. Akinek a tesztekre kapott jegye elégtelen (legfeljebb egy helyes választ tudott adni minden egyes teszt során), az a kollokviumon egy további kérdést fog kapni. A tesztek osztályzatait a félév végén összesíteni szükséges. Aki a gyakorlatokon mind a hat tesztjét megírja 4,8 átlaggal, az a vizsgán kapott tételek közül az egyiket visszaadhatja. A gyakorlatokon való részvétel feltétele az aktuális teszt megírása. A gyakorlatról való hiányzás esetén nem szükséges a tesztet pótolni.

A megszerzett ismeretek ellenőrzésének módja a szorgalmi időszakban⁴: A gyakorlatokra a hallgatóknak a megadott tematika szerint kell előre felkészülniük. Ezt a gyakorlatvezető ellenőrzi és értékeli.
A félév aláírásának követelményei: Megfelelő felkészültség és aktivitás a gyakorlatokon, a „Teljesítménylap” megfelelő vezetése és leadása a félév végén a gyakorlatvezetőnek, továbbá 25%-ot meg nem haladó hiányzás a gyakorlatokról/szemináriumokról. Ha a gyakorlatokon a hallgató felkészületlen, illetve nem mutat megfelelő aktivitást, a gyakorlatvezető az aláírást megtagadhatja.
A vizsga típusa: Kiemelt kollokvium A vizsga során tilos a hallgatónak a mesterséges intelligencia bármely fajtáját alkalmaznia.
Vizsgakövetelmények⁵: A számonkért tananyag a tankönyv, az előadások, a szemináriumok/gyakorlatok anyagából, valamint a Moodle rendszerben található egyéb kiegészítő anyagokból áll. A vizsga során tilos a hallgatónak a mesterséges intelligencia bármely fajtáját alkalmaznia. Vizsgatételek (A és B sorozat): A 1. A preventív fogászat fogalma, helye a fogorvostudományban. A prevenció szintjei, a preventív szemlélet lényege 2. Caries-diagnosztika 3. Caries incipiens, a remineralizációs eljárások 4. A dentalis plakk – biofilm 5. Caries rizikó meghatározása, caries rizikópáciensek 6. A dentintúlérzékenység és kezelése 7. A dentális erózió 8. Infekciókontroll – általános vonatkozások 9. Az infekciókontroll a fogászatban 10. Rizikócsoporthoz – rizikópáciensek 11. A szájüregi daganatok epidemiológiája, kórokai, primer prevenciója 12. A cariesprevenció pillérei, az immunizációs lehetőségek a caries prevencióban 13. A fluorid prevenció történeti áttekintése. A fluoridok hatásmechanizmusa 14. Kollektív/egyéni fluoridprevenciós módszerek 15. A korszerű fluoridprevenció 16. A Fluoridok toxikológiája 17. A dentalis plakk klinikai vizsgálata és megfestése 18. Szájhigiénés indexek 19. A táplálkozás szerepe a caries kialakulásában. Az ételek cariogenitása és acidogenitása 20. Cukorpótlók, édesítő szerek

21. A barázdazárás célja, anyagai
22. A barázdazárás kivitelezése, kontrollja
23. A fogágybetegség kórokai, pathomechanizmusa és diagnosztikája
24. A professzionális szájhigiénés kezelés szerepe, kivitelezése
25. Fogkrémek

B

1. Egészségnevelés és egészségmegőrzés
2. Az egészségnevelés helyszínei, gyakorlati lehetőségei
3. Várandósok fogászati gondozása
4. Prevenció hároméves korig
5. Prevenció óvodásoknál
6. A prevenció iskolás korban
7. Fogászati prevenció felnőtteknél
8. Fogászati prevenció időseknél, az ők, valamint a szisztémás betegségben szenvedők ellátásának sajátosságai
9. A caries fogalma, caries – indexek, a szuvasodás kialakulásának sorrendje
10. Epidemiológia vizsgálatok típusai, a caries epidemiológiája
11. Prevenációs lehetőségek a konzerváló fogászat keretén belül. Tömések finírozása, polírozása
12. A fogászat környezetvédelmi vonatkozásai
13. A megelőzés lehetőségei az orthodonciában
14. Szájüregi daganatos megbetegedések szekunder és terciér prevenciója
15. A fluoridprevenció hazánkban és a világ egyéb országaiban
16. A fogágy állapota és az általános egészség közötti összefüggések
17. Parodontológiában használatos indexek
18. A fogágybetegségek megelőzésének stratégiája
19. Az egyéni szájhigiéne – kézi és elektromos fogkefék, járulékos fogtisztító eszközök
20. Fogmosási technikák és a fogtisztítás gyakorisága
21. Kémiai plakk – kontroll
22. Depurálás
23. A foghiány következményei
24. A fogpótlásokkal kapcsolatos prevenációs ismeretek
25. Fogorvosi iatrogén ártalmak

Az osztályzat kialakításának módja és típusa⁶. Jegymegajánlás lehetősége és ha van, akkor annak feltételei.:

Szóbeli vizsga, a honlapon szereplő tételekből alapesetben (A és B sorozat) egyet-egyet kap (a tétel számát random szám generátorral határozzuk meg) a hallgató, valamint gyakorlati vizsgakérdést is kap. A vizsgatételek száma a fentebb leírt módon változik a gyakorlatokon megírt tesztek összesített eredményétől függően. A felkészülési idő elteltével a hallgatók a tételeket ismertetik, illetve a feltett kérdésekre válaszolnak. A vizsga ötfokozatú jeggyel (1-5) kerül értékelésre. A vizsgajegy elégtelen akkor is, ha csak az egyik tételre kapott részjegy elégtelen. Jegymegajánlás nincs.
A vizsgára történő jelentkezés módja: A Neptun rendszerben a TVSz rendelkezéseinek megfelelően
A vizsga megismétlésének lehetőségei: A TVSz rendelkezéseinek megfelelően
A tananyag elsajátításához felhasználható nyomtatott, elektronikus és online jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom (online anyag esetén html cím): A vizsga anyagához tartoznak a klinikai honlapon, a Moodle rendszerben található anyagok, előadások és szemináriumok anyagai.
<u>Tankönyv:</u> Preventív fogászat. Szerkesztette: Nyárasdy Ida és Bánóczy Jolán Második, átdolgozott és bővített kiadás. Medicina, Budapest, 2009. (magyar)
<u>Ajánlott irodalom:</u> - Primary Preventive Dentistry. Edited by Norman O. Harris, 8th Edition, Pearson Education Limited 2014, ISBN 13: 978-1-292-05351-6 (angol) - Comprehensive Preventive Dentistry. Edited by Hardy Limeback, Wiley-Blackwell 2012, ISBN 978-0-8138-2168-9 (angol) - Dental Erosion From Diagnosis to Therapy, Edited by Adrian Lussi, Karger 2006, ISBN 978-3-318-01331-3 (angol)
További segédanyagok: Helyreállító Fogászati és Endodonciai Klinika honlapján, illetve a Moodle rendszerben.
A tárgyat meghirdető oktató (tantárgyfelelős) aláírása:
A gesztorintézet igazgatójának aláírása:
Beadás dátuma:

OKB véleménye:
Dékáni hivatal megjegyzése:
Dékán aláírása:

¹ Csak abban az esetben kell megadni, ha a tárgy az adott nyelven is meghirdetésre kerül.

² Az elméleti és gyakorlati oktatást órákra (hetekre) lebontva, sorszámozva külön-külön kell megadni. Mellékletben nem csatolható!

³ Pl. terepgyakorlat, kórlapelemzés, felmérés készítése, stb.

⁴ Pl. házi feladat, beszámoló, zárthelyi stb. témaköre és időpontja, pótlásuk és javításuk lehetősége.

⁵ Elméleti vizsga esetén kérjük a tételsor megadását, gyakorlati vizsga esetén a vizsgáztatás témakörét és módját.

⁶ Az elméleti és gyakorlati vizsga beszámításának módja. Az évközi számonkérések eredményeink beszámítási módja.